

ПЕРСОНАЛІЇ, ХРОНІКА, БІБЛІОГРАФІЯ
PERSONALIA, MEETINGS, BIBLIOGRAPHY

ДО 50-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА ШПОТЮКА
IN HONOUR OF PROFESSOR OLEG SHPOTYUK ON THE OCCASION OF HIS 50th BIRTHDAY

Олег Йосипович Шпотюк — відомий український учений у галузі фізики твердого неупорядкованого стану речовини. Визнаним спеціалістом світового рівня професор О. Шпотюк став завдяки фундаментальним працям із радіаційної фізики склуватих напівпровідників та технології функціональної кераміки.

Олег Шпотюк народився 21 квітня 1958 року в місті Бродах на Львівщині в родині службовців. Любов до природничих наук, серед яких фізика та математика, значного мірою прищепили йому батьки, які всіляко стимулювали навчання сина.

У 1975 році по закінченню Бродівської середньої школи № 1 О. Шпотюк вступив на фізичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. Тут, на кафедрі радіоелектронного матеріалознавства, під керівництвом доцента Івана Володимировича Савицького він починає займатися питаннями аналітичного опису властивостей халькогенідних сполук (перспективного класу безкисневих кристалів та стекол з унікальними функціональними властивостями), які продовжує вивчати і після закінчення університету вже як молодий спеціаліст Львівського науково-дослідного інституту матеріалів, працюючи в лабораторії оптичних досліджень. Серед наукових проблем, які зацікавили його, — ряд актуальних завдань фізики скла, такі, як феноменологічний опис радіаційно-, фото- та термоіндукованих процесів у тонких плівках халькогенідів миш'яку, мікроструктурні механізми деструкційно-полімеризаційних перетворень у халькогенідних стеклах, тополого-математичне моделювання процесів координаційного дефектоутворення тощо. Значне місце в дослідженнях О. Шпотюка відводиться розв'язанню методологічних задач із розробки та апробації методів оптико-спектрофотометричної діагностики напівпровідників і діелектриків, свідченням чого є одержані авторські свідоцтва на винаходи.

У 1983 році за скеруванням Мінрадіопрому колишнього СРСР Олег Йосипович вступає до цільової заочної аспірантури при кафедрі радіоелектронного матеріалознавства Львівського держуніверситету, яку достроково закінчує в 1986 році успішним захистом кандидатської дисертації “Фізичні особливості радіаційно-стимульованих ефектів у склоподібних халькогенідах миш'яку”, а вже через п'ять років захищає в Інституті фізики Латвійської АН докторську дисертацію на тему “Індуковані процеси та структурні перетворення в халькогенідних склоподібних напівпровідниках”. Учене звання професора за спеціальністю “фізика твердого тіла” О. Й. Шпотюк отримав у 1999 році.

Сьогодні професор О. Й. Шпотюк очолює колектив науковців Львівського НДІ матеріалів, виконуючи низку проектів Міністерства промислової політики України, Міністерства науки і освіти України, Державного фонду фундаментальних досліджень, Українського науково-технологічного центру, Фонду цивільного розвитку та досліджень США. Під його керівництвом ведуться актуальні розробки матеріалів електроніки, розвиваються плідні контакти зі спорідненими закордонними науковими закладами. Особливої уваги заслуговує ґрунтовне вивчення явищ електронно-позитронної анігіляції в Інституті фізики академії ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Польща), природного та індукованого фізичного старіння в Інституті математики, фізики та хімії Опольського технічного університету (Польща), координаційного дефектоутворення в Міжнародному матеріалознавчому інституті нової функціональності стекол (Бетлегем, США). Олег Шпотюк — почесний член Європейського та Американського фізичних товариств, дійсний член Академії технологічних наук України, член редколегій багатьох фахових наукових видань. Він виховав понад 10 кандидатів та докторів наук, у доробку вченого понад 500 наукових праць, серед яких 5 монографій, зокрема “Вплив іонізуючих випромінювань на матеріали електронної техніки” (вид-во “Світ”, Львів, 1994) та “Вільний об'єм в склуватих халькогенідних напівпровідниках: можливості спектроскопії часів життя позитронів” (вид-во WSP, Ченстохова, 2003).

З нагоди 50-річного ювілею бажаємо професорові О. Й. Шпотюкові міцного здоров'я, довгих років творчої активності, нових наукових досягнень та звершень.

М. Ваків

